

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ, ГІГІЄНИ
ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

25 березня 2026 р

м. Київ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ, ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ
(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

25 березня 2026 р.

за загальною редакцією
член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука

м. Київ

2026

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор, Вавріневич О.П. д.мед.н., професорка.

Технічний редактор: доцент кафедри гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця к. мед. н., доцент Кондратюк М.В.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професорка;

ПЕТРУСЕВИЧ Т.В. – к.мед.н., доцентка;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професорка;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 25 березня 2026 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К., 2026. – 337 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 25 березня 2026 р.) висвітлено актуальні питання гігієни, екології та громадського здоров'я: хімічну й біологічну безпеку, якість повітря, води та харчових продуктів, вплив шуму, мікропластику, пестицидів і воєнних чинників на здоров'я населення. Основний акцент зосереджено на міждисциплінарному підході до оцінки ризиків, профілактики захворювань, розвитку кадрового потенціалу, гармонізації національних практик із європейськими стратегіями та післявоєнного відновлення України.

УДК _613+574]:061.3

Електронна версія збірника містить додаткові публікації, що з технічних причин не увійшли до друкованого примірника.

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове.

© НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця

з оцінки забруднення ґрунтових агроєкосистем для забезпечення якості та безпечності сільськогосподарської продукції.

Встановлено деградацію та дегуміфікацію ґрунтового покриву сільськогосподарських угідь Миколаївської області внаслідок бойових дій. Визначення вмісту хімічних елементів проводили методом атомно-емісійної спектроскопії з індуктивно-зв'язаною плазмою (ISO/TS 16965:2013). Залишки діючих речовин пестицидів визначали з використанням хроматографічного мас-спектрометра Agilent Technologies 7900-MSD 5975C. Встановлено зростання у забрудненому ґрунті вмісту миш'яку (As) та сірки (S) (перевищення ГДК в 2-3 рази), а також ртуті (Hg) та кадмію (Cd) (I клас небезпеки). Ці елементи легко мігрують у ґрунті та швидко засвоюються рослинами. Встановлено накопичення токсичних елементів рослинами, вирощеними на забрудненому внаслідок військових дій ґрунті. В ньому також ідентифіковано залишки діючих речовин пестицидів, а в рослинах – залишки пестицидів, які характеризуються стійкістю у ґрунті. Тобто, токсичні речовини через продукти харчування рослинного походження можуть потрапити до організму людини, що свідчить про необхідний їхній контроль у ґрунті сільськогосподарських земель після військових дій.

ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА МІСЬКОГО ШУМОВОГО СЕРЕДОВИЩА У ОКРЕМИХ РАЙОНАХ МІСТА КИЄВА

Хмара А.О., Благая А.В.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Актуальність: у сучасних умовах інтенсивної урбанізації шумове забруднення розглядається як один із провідних екологічних факторів ризику для здоров'я населення. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, тривалий вплив підвищених рівнів екологічного шуму асоціюється з порушеннями сну, підвищенням психоемоційного навантаження, зниженням когнітивної працездатності та підвищенням ризику розвитку серцево-судинних

захворювань. У великих урбанізованих центрах, зокрема у місті Києві, формування акустичного середовища значною мірою визначається інтенсивністю транспортних потоків, щільністю забудови та функціональним використанням територій. У зв'язку з цим актуальним є проведення гігієнічної оцінки шумового навантаження у різних районах міста з подальшим порівнянням отриманих результатів із міжнародними рекомендаціями щодо допустимого рівня екологічного шуму.

Мета: здійснення комплексної гігієнічної оцінки рівнів шумового навантаження у міському середовищі різних районів міста Києва на основі експериментальних акустичних вимірювань із подальшим аналізом отриманих показників та їх порівнянням із міжнародними рекомендаціями щодо допустимого рівня екологічного шуму.

Матеріали та методи: експериментальне дослідження проводилося на території різних адміністративних районів міста Києва (райони перебування студентів НМУ імені О.О. Богомольця), що характеризуються різними показниками транспортного навантаження, щільністю забудови та функціональним призначенням міського простору. Для проведення акустичних вимірювань було обрано характерні ділянки вулично-дорожньої мережі у декількох районах міста.

Оцінка параметрів шумового впливу здійснювалася шляхом визначення основних акустичних індикаторів, що широко застосовуються у міжнародній практиці дослідження екологічного шуму, зокрема еквівалентного рівня звуку (L_{Aeq}), максимального рівня шуму, пікового рівня звукового тиску (L_{Cpeak}), а також середньозваженого показника шумового навантаження (TWA).

Отримані результати інтерпретувалися відповідно до міжнародних підходів. Оскільки вимірювання проводилися в період максимального транспортного навантаження, отримані показники L_{Aeq} розглядалися як базова складова для прогнозування перевищень європейського інтегрального показника L_{den} , рекомендованого для оцінки довготривалого впливу.

Результати: у Шевченківському районі, на вулицях Жилянській, Золотоустівській та Січових Стрільців, середній еквівалентний рівень шуму (L_{Aeq}) варіювався від 75,2 до 78,9 дБ, максимальні значення досягали 88,1 дБ, а пікові рівні звукового тиску (L_{Cpeak}) – 102,3 дБ. Середньозважене шумове навантаження (TWA) становило 48,5–50,2 дБ, а прогнозована акустична доза не перевищувала 18–20 %.

У Печерському районі на вулицях Великій Васильківській, Лесі Українки та Бастіонній L_{Aeq} коливався від 80,3 до 84,6 дБ, Max – до 92,7 дБ, L_{Cpeak} – до 108,4 дБ. Середньозважене шумове навантаження (TWA) було 52,1–54,6 дБ, а прогнозована шумова доза – 24–27 %.

У Солом'янському районі, на Берестейському проспекті, вулиці Вадима Гетьмана та Борщагівській, L_{Aeq} варіювався від 88,7 до 95,9 дБ, Max – до 101,8 дБ, L_{Cpeak} – до 119,1 дБ. TWA становило 56,1–64,5 дБ, а прогнозована доза – 21,4–35,6 %.

Висновки: Дослідження свідчить, що навіть денні еквівалентні рівні шуму (L_{Aeq} від 75,2 до 95,9 дБ) в окремих районах Києва критично високі. Це дозволяє стверджувати про гарантоване перевищення європейського цільового нормативу довготривалого шумового навантаження (L_{den} не повинен перевищувати 53 дБ), що створює підвищений ризик для здоров'я. Це підкреслює необхідність системного підходу до контролю акустичного середовища, що відповідає сучасним гігієнічним стандартам, рекомендаціям міжнародних організацій, визнання шуму як важливого екологічного та медико-санітарного чинника, впровадження озеленення, зонування транспортних потоків, а також розробки ефективних стратегій громадського здоров'я, спрямованих на зменшення шумового навантаження.